

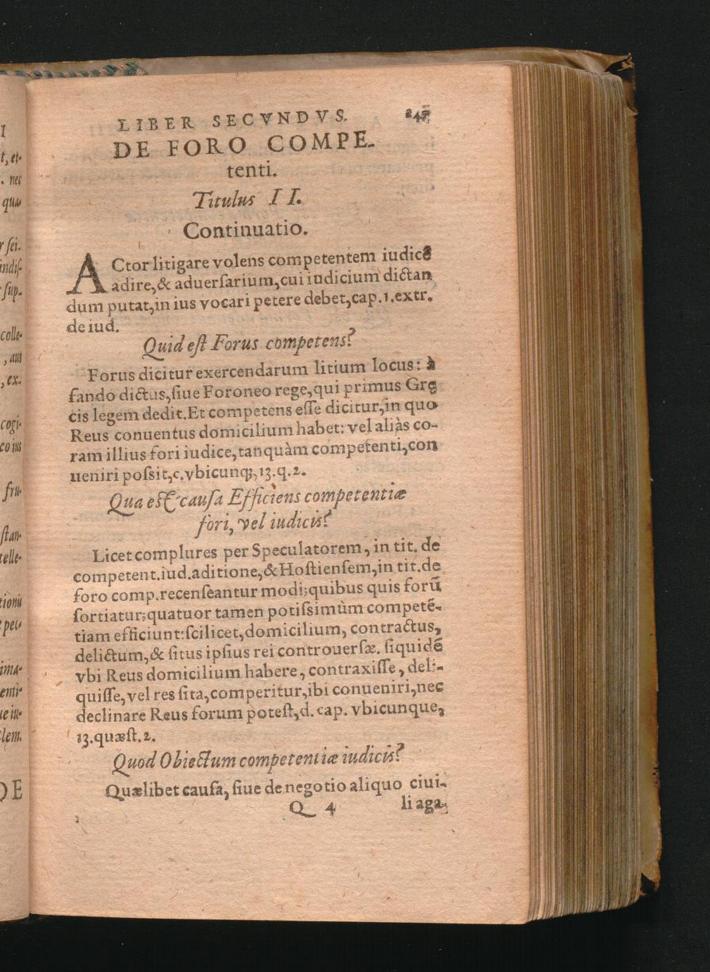
Analysis Methodica Ivris Pontificii

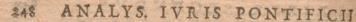
Venator, Daniel [S.I.], 1579

VD16 V 541

De Foro Competenti. Titulus II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-63204

li agatur, fiue de crimine, possessione, fiue proprietate: omnesque iudiciales actus, & partes iudicij.

Quæ est Forma competentiæ iudicis?

Forma desumitur ex varijs modis, quibus competens iudex constituitur.

> Quæ est Forma adeundi competentem iudicem?

Vt Actor per se, vel per procuratorem legitimum, tempore & loco congruis; nimirum diu, non noctusiudice pro tribunali sedente, eat, libel log porrecto, petat aduerfarium in ius vocari, vxor,17.q.4.c.biduum,2. q. 6. c. consuluit, extr, de off.deleg.

Qui sunt effectus Aditionis?

1. Purgat moram, & contumaciam non commissam; vt patet in condemnato, propter contumaciam, redeunte, iudice adhuc pro tribunalise dente,c. biduum, 2.q.6,

2. Aditio facta ab aduerfario potentiori dolo Actoris principalis substituto, pœnam Edi-Ati, de alienatione iudicij mutadi causa sfacta, inducit, I. prohibere, \$. fin. ff. quod vi, aut clam, &c.

3. Interrumpit præscriptionem,c. pastoralis,

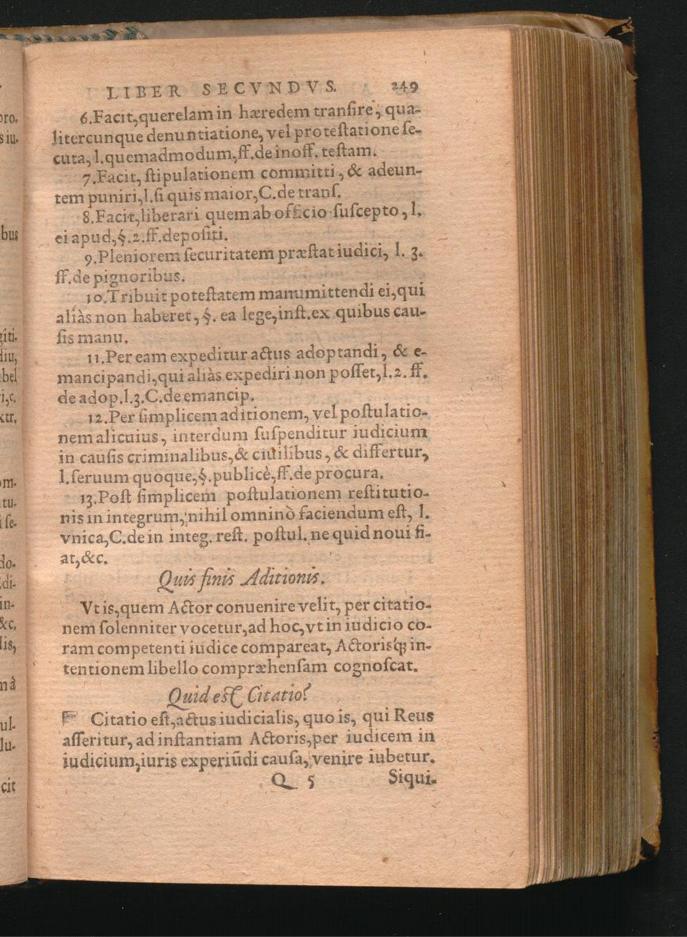
extr. de off, Ordinarij.

4. Aditio maioris iudicis excusat vocatuma

maiore, c.fi quis Episcoporum, 18. dist.

5. Aditio competentis iudicis liberat à muleta, quæ non venienti infligi poterat, c. consuluit, extr. de off, deleg.

6. Facit

250 ANALYS. IVRIS PONTIFICH

Siquidem in ius vocare alibi dicitur: iuris experiundi causa, alicui diem dicere. quod olimsine Apparitore siebat: sed qui ad Prætorem, iuris experiundi causa, venire recusâsset, duci, & obtorto collo rapi, etiam inuitus, ab Actore poterata deò, vt Nonius Marcellus hoc loco, Vocare, postum, pro trahere, & ducere, annotârit. Vnde Horatius: Rapit in ius, clamor vtrinque, vndiquo cursus. Et inde quoque est, quòd actio, interprete Theophilo, ad prin, tit. de act. instrum. ab agui do, hoc est ducendo, nomen habeat.

Quot funt Citationis partes?

Secundum Socinu sunt tres, in tract. de citat, art. 4. Iusus iudicis, Vocatio verbalis per Apparitorem facta, & eiusdem Relatio. quæ nisi exactis appareat, citatio nullius momenti est, Spec. de citat, \$. sequitur. nu. 11.

Quot sunt species Citationis?

Sunt tres: vocalis, literalis, & realis. Vocalis est, quæ sit viua voce, vel per nuntiu, vel per partem, vel per notarium, argumento, c. circuncelliones, 23, q.5. &, c. parati, extr. de appel.

nam, vel tubam: que tunc demum vsurpantur, l Reus se ita absentet, vt nullibi offendi possit, Ma

ranta, parte 6.c. de citat, num. 98.

Literalis est: cum quis per iudicem in scriptis vocatur. quod sit vel ad domum citati, vel, si copiam sui non faciat, in publico affixis citationis literis, Felin. in c. quoniam, \$. porrò, extr. vt lite non contest. Et hæc citatio propriè vocatur edicalis: quæ quib. casibus siat, vide And. Geyl. obor. 57. lib. 1. pract. obser. Realis

ľ

Mpe.

line

Sex-

otor.

at,a.

poh

Ho.

con

pre

agen

itat,

bbs.

pec,

calis

icel-

mpa

ar,h

ptis

CO-

onis

lite

edi-

ob.

Realis est: cùm persona citanda, de suga suspe ca, realiter appræhenditur, & ad iudicem ducitur. Licet enim ius vetus, de ducendo Reo, abolitum sucrit, quasi vtilius, vt legitime per iudicem euocaretur, quam ab ipsis Actoribus, tædio diuturnæ latitationis fatigatis per vim eriperetur: tamen hoc casu, ob suspicionem sugæ, Reigs legitime citati non comparentis contumaciam, haud iniuste Actor, qui forsitan alia via suum co sequi non possit, excusatur. Et hæc citatio per ca pturam prima esse non debet, nisi in malesicijs, & propter suspicionem sugæ, auth. vt nulli, \$. si quis verò, &, l. ait prætor, \$. si debitore, sf. de his quæ in frau. cred.

Quæ causa Efficiens?

Causa efficiens est, iussus iudicis tam Ordinarij, quàm Arbitri, & Delegati. Quia mandata in iurisdictionem absque citatione exercere no possunt. Ergo etiam videtur Delegatis concessa, c. si clericus de sententijs excommun. lib. 6. l. cum dies, st. de arb.

Quod Obiectum?

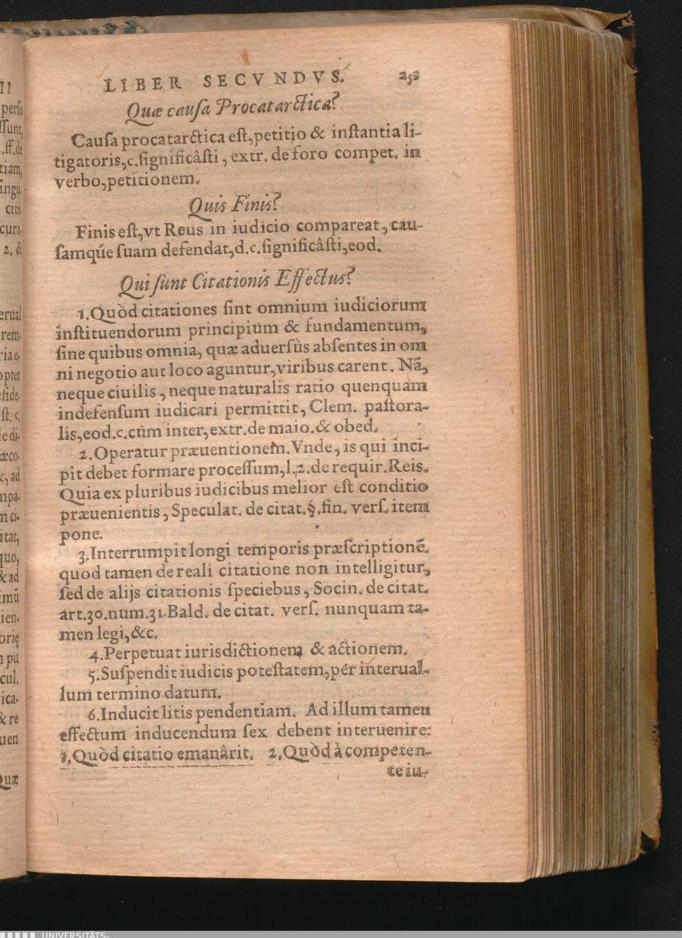
Omnes lites & causa, quarum definitio iudicis discretioni & examini subijcitur, actus sp singuli causarum, de quibus iudex cognoscit, c.Romana, de appellat.in 6.

Quæ autem persona citari debeat? Et notandum, in ius vocari omnes, quorum interest vel quorum causa agitur, etiamsi sint præsentes

exceptis in edicto Prætoris compræhensis personis, ff. de in ius vocando: quæ citari non possum, nisi impetrata iudicis venià. de quibus 1. 4. ff. de in ius vocando, &, 1. 2. C. eod. Procurator etiam, qui litem contestatus est in causa, ipse ad singulos actus citari debet, non dominus, aliàs, si cue tur dominus, non valet processus: nisi procurator impeditus esset, Mynsing. obser. 39. cent. 2. de Panor. & Felin. c. penul. extr. de testibus.

Que Forma!

Forma citationis est, vt tribus edictis, internal lo decem dierum discriminatis: vel vno perem ptorio, quod tantum temporis, quantum triac dicta, continet, ex causa necessaria, putà, propte distantiam viarum: vel, si res celeritatem deside ret, fiat, c.cum ex literis, extr. de in integr. rest. c cum dilecti, extr. de dolo, & cont. c. 1. extr. dedi lat. Hacratione, vt iudex apparitori, feu præce ni præcipiat, vt Reum mandato suo citet, &, ad instantiam Actoris tali die, hora, & loco, compa reat, petitioni responsurus. Literalis autemotatio hæc sequentia continere debet, Quiscitat, eius nomen, & cognomen : Quem, & super quo, & ob quam causam, vbi, quando, ad quem, &ad cuius instantiam citat. Quod per se, vel legitimu procuratorem idoneum, & ad causam sufficienter instructum compareat. Debentip hæ citatorie literæ sigillo proprio iudicis, vbi per manum pu blicam non fuerint scriptæ, esse munitæ, Specul, \$.iam de citatione, Clem.pastoralis, de re iudicata, Panor.in c.cum olim, extr. de sententia, &10 iudic. & And. Geyl. obser. 48. & quinque sequen tibus obseruat, lib, 1. pract, obseruat,

234 ANALYS. IVRIS PONTIFICIT

te iudice. 3. Quòd ad citatum peruenerit, au per eum non steterit, quò minùs perueniret. 4 Quòd ex tenore citationis plenè cognoscerepo tuerit citatus, qua de ressit cotrouersia. 5. Quò citatio sitapta. 6. Quòd nuntius eam legium & sufficienter insinuauerit: vt notat Mynsing obser. 26. cent. 4. per Clem. cu lite, tit. vt lite pe nihil innouetur.

Qua Pugnantia?

Vitium seu desectus caus essicientis. Vitim Materiæ, & vitium Formæ. Ratione caus essicientis: vt si Apparitor iussum iudicis non habet vel habeat quidem, sed iudex sit incompeters ob fauorem, gratiam vel odium suspectus, in micus, c. quia suspecti, 3. quæst. 5. Vitium mariæ dicitur, si citatio continet euidenter iniusti vel iniquum, vel impossibile, c. præterea, extra dilatio. quod esse potest pro ratione iudicis: ve quia citat non subditum, vel clericum, vel exemptum, hoc expresso, quod sit exemptus.

2. Ratione Actoris: vt si Iudæus petat mancipi um Christianum, vel bigamus beneficium, w laicus ius decimarum, vel monachus vxorem.

3. Ratione Rei couenti: vt si citatur, morbo, vel vi detentus, cognito impedimeto, vel si sit Conful, Prætor, Magistratus, Episcopus, dum sacras cit: vel ducens vxorem. Vitium Formæ committitur: vt si iudex citet ad locum suæ iurisde citioni non subiectum, vel, si sit pestilés, incerus, vel vltra duas diætas à sinibus diocœsis, velimhonestus: vel si in citatione dies non suerit præsexus, nomen Actoris, vel Rei, non expressum: si

term

LIBER SECVNDVS. 255

terminus admodum breuis fuerit, intra quem comparitionem fieri impossibile sit:si noctu vel die feriata citetur, Bald in tract, de citat. §. citatio est. Ex quibus patet, citationem ex iudicis litigantium que qualitate, loci conditione, temporis ratione, citandica forma, vitiari.

AXIOMATA ET SENTENTIAE.

Omnium iudiciorum instituendorum principium & fundamētum sunt citationes: sine quibus omnia, qua aduers us absentes in omni negotio, aut loco agunus, non subsistunt, Clem.pastoralis, eod.

Neque naturalis, neg, civilis ratio quemquam inde-

fensum indicari permittit.

II

t, 201

et. 4

ere po.

Quò

time

ing.

I tium

effici.

abeat

etens

, 11

máte

ultu

s:W

exem

1 CIPI

1, vel

em.

O, Vel

Con-

cran

rtus,

elin-

ræh.

n:ti

rm

Parentem, patronum patronam, liberos, & parentes, patroni, patronaúe in ius, nisi venia priùs impetrata, sub pæna 50. aureorum, vocare no licet, c. Episcopus qui mancipium, 17. q. 2.

Quatuor sunt capita, ex quibus inualiditas citationis oritur, scilicet, persona qualitas, loci conditio, temporis

ratio, & forma citationis.

Legitime citatus, licet postmodum alterius fiat iurifdictionis, quasi prauentus, ius reuocandi domum nonhabet. Ratio est: quia per solam citationem perpetuatur iurisdictio tam Ordinarij, quam Delegati, c. proposuisti, extr.eod.

Spoliatus ante omnia e st restituendus, nec tenetur ad citationem factam in iudicio comparere, priusquam re-stituatur, c.1.6, c. priùs, 3.9.2.

Diebus feriatis, nisi vel necessitas cogat, velpie-

34是

tas suadeat, etiam consentientibus partibus, processibus bitus nullius momenti est, argument. c. vtinam, dist, s. c. nunquam, dist. s. l. 1. sf. de damno infecto.

Discretus iudex in assignatione peremptorij non de bet iurisdictionem suam, nisinecessitas vrgeat, adeò con ctare, c. consuluit, extr de off deleg. c. appellatore, 2.q.

Episcopus vt suspectus recusatus, de cuius suspicion notorie constat, potest dare delegatum partibus non sustannicuius sententiam poterit per se executioni mandre, c. si quis, extr. eod.

Generale est, vt Actor sequatur forum Rei, c. exper-

entia, 11.q. 1.c. si clericus, de foro compet.

Laicus à laico coramiudice seculari, non autem Il clesiastico, conueniendus est: quod vsque adeò obtinet, etiamsi alteruter litigantium ab Apostòlica sede literad Ecclesiasticum iudicem impetrauerit, irrita sint, inanes, c. licet, eod.

Privilegiatus vt non teneatur respondere, nisin en to loco: siin alio loco vel respondere vel soluere promitti,

ibi poterit conueniri, c. dilecti, eod.

Quisque clericus potest in curia Romana conuenii, licet aliàs specifice forum ibi non sortiatur: habettames ex causaius reuocandi domum, c. licet, extr. eod.

Si diudice seculari denegetur institua: vel consuetudo loci sit, vel calamitas personarum adire Ecclesiasticum forum suadeat: vel causa talis sit, quò de o pertineat, viel matrimoni, simonia, adulteri, vsuraque, periuri, etiam à laicis iudex Ecclesiasticus adeundus est, cap. si diletus, cap.licet, & ibi glos cap. ex tenore, cap. ex parte, existed.

Cleria

LIBER SECUNDUS.

Tushi

15t.76

ondo

O COM.

2.9.h

n fulli andi

xpen-

m II

ret, II

iters

nt, 0

22 (61)

asttil,

enni,

amen

etudo

teum,

vt el

tram

Etw,

exty.

lerr

25%

Clerici habent priuilegium, ne coram iudice laico coueniri possunt: cui priuilegio, cum non sit personale, sed collegio Ecclesiastico inductum, pactionibus priuatorum, vel iuramento illicito renuntiari non potest: in iudicem tamen Ecclesiasticum, non suum, possunt consentire, accedente consensu diocæsani, c. placuit, 11. q. 1.

DE LIBELLI OBLA.

tione.

Titulus III.

Continuatio.

N termino comparente Reo citato, Actor às ctionem edere, hoc est, libello complecti sua intétioné deber: Cuius copia facta ipsi Reo, an cedédum liti, vel cotendendu actioe? is deliberare possit: & si litigandu existimet paratior exceptionib. & defensionibus iure sibi competetibus ad iudicium veniat, 3. q. 3. c. induciæ, \$. offertur.

Quides ELibellus?

Libellus est, scriptura breuis intentionem, causam, & petitionem Actoris continens, contra aduersarium necessario concludens, c. sin. extr. cod.l.ampliorem, C.de appell. § . 1.

Vnde dicitur Libellus!

Libellus dicitur à libro; est enim diminutiue dictum, propter sui breuitatem: Sicut & codicillus à codice diminutiue dictus est, Specul, tit. de libel, concep. \$. libellus.

1

Quot